

Δασική-Περιβαλλοντική Πολιτική και Νομοθεσία

9. Συνταγματικές Διατάξεις για τα δάση και το περιβάλλον

Στέφανος Τσιάρας,
Δρ. Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος
stefanostsiaras@gmail.com

Σημαντική Σημείωση

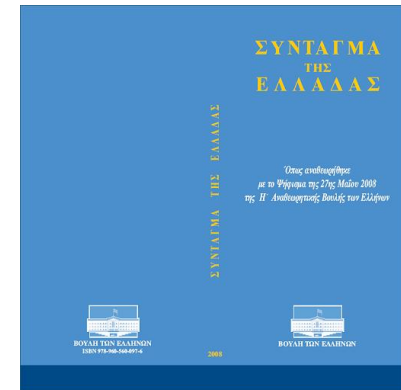
Το υλικό της παρούσας ενότητας έχει προέλθει από την ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων, <https://www.hellenicparliament.gr/> και ειδικότερα <https://www.hellenicparliament.gr/Vouli-ton-Ellinon/To-Politevma/Syntagma/>

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Το Σύνταγμα της Ελλάδας

- Αποτελείται από 120 άρθρα
- Αναθεωρήθηκε τελευταία φορά το 2019
(με το ψήφισμα της Θ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων - ΦΕΚ Α 187/28.11.2019)
- 4^η αναθεώρηση του Συντάγματος μετά το 1975
- Άρθρο 24 «Προστασία του περιβάλλοντος»
- Άρθρο 117 «Διατάξεις και ειδικοί νόμοι που αφορούν ιδιοκτησία, δάση, απαλλοτρίωση και κατοικημένες περιοχές»

Το Σύνταγμα του 1975

- εμφανίζει στροφή προς τις περιβαλλοντικές διατάξεις
- είναι φιλοπεριβαλλοντικό
- τα άρθρα 24 και 117 αποτελούν καινοτομία σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος
- επιβάλλει τη διατήρηση της δασικής μορφής και του προορισμού των δασικών εκτάσεων

Παράθεση Διατάξεων

- Άρθρο 24 «Προστασία του περιβάλλοντος»
- Άρθρο 117 «Διατάξεις και ειδικοί νόμοι που αφορούν ιδιοκτησία, δάση, απαλλοτρίωση και κατοικημένες περιοχές»

Άρθρο 24

1. Η προστασία του **φυσικού** και πολιτιστικού **περιβάλλοντος** αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της **αειφορίας**. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των **δασών** και των **δασικών εκτάσεων**. Η σύνταξη **δασολογίου** συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των **δασών** και των **δασικών εκτάσεων**, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο 24

Ερμηνευτική δήλωση: Ως **δάσος** ή **δασικό οικοσύστημα** νοείται το οργανικό σύνολο άγριων φυτών με ξυλώδη κορμό πάνω στην αναγκαία επιφάνεια του εδάφους, τα οποία, μαζί με την εκεί συνυπάρχουσα χλωρίδα και πανίδα, αποτελούν μέσω της αμοιβαίας αλληλεξάρτησης και αλληλοεπίδρασής τους, ιδιαίτερη βιοκοινότητα (**δασοβιοκοινότητα**) και ιδιαίτερο φυσικό περιβάλλον (**δασογενές**).

Δασική έκταση υπάρχει όταν στο παραπάνω σύνολο η άγρια ξυλώδης βλάστηση, υψηλή ή θαμνώδης, είναι αραιά.

Άρθρο 24

2. Η χωροταξική αναδιάρθρωση της Χώρας, η διαμόρφωση, η ανάπτυξη, η πολεοδόμηση και η επέκταση των πόλεων και των οικιστικών γενικά περιοχών υπάγεται στη ρυθμιστική αρμοδιότητα και τον έλεγχο του Κράτους, με σκοπό να εξυπηρετείται η λειτουργικότητα και η ανάπτυξη των οικισμών και να εξασφαλίζονται οι καλύτεροι δυνατοί όροι διαβίωσης.

Οι σχετικές τεχνικές επιλογές και σταθμίσεις γίνονται κατά τους κανόνες της επιστήμης. Η σύνταξη εθνικού κτηματολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους.

Άρθρο 24

3. Για να αναγνωριστεί μία περιοχή ως οικιστική και για να ενεργοποιηθεί πολεοδομικά, οι ιδιοκτησίες που περιλαμβάνονται σε αυτή συμμετέχουν υποχρεωτικά, χωρίς αποζημίωση από τον οικείο φορέα, στη διάθεση των εκτάσεων που είναι απαραίτητες για να δημιουργηθούν δρόμοι, πλατείες και χώροι για κοινωφελείς γενικά χρήσεις και σκοπούς, καθώς και στις δαπάνες για την εκτέλεση των βασικών κοινόχρηστων πολεοδομικών έργων, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 24

4. Νόμος μπορεί να προβλέπει τη συμμετοχή των ιδιοκτητών περιοχής που χαρακτηρίζεται ως οικιστική στην αξιοποίηση και γενική διαρρύθμισή της σύμφωνα με εγκεκριμένο σχέδιο, με αντιπαροχή ακινήτων ίσης αξίας ή τμημάτων ιδιοκτησίας κατά όροφο, από τους χώρους που καθορίζονται τελικά ως οικοδομήσιμοι ή από κτίρια της περιοχής αυτής.

Άρθρο 24

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται και στην αναμόρφωση των οικιστικών περιοχών που ήδη υπάρχουν. Οι ελεύθερες εκτάσεις, που προκύπτουν από την αναμόρφωση, διατίθενται για τη δημιουργία κοινόχρηστων χώρων ή εκποιούνται για να καλυφθούν οι δαπάνες της πολεοδομικής αναμόρφωσης, όπως νόμος ορίζει.

Άρθρο 24

6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών.

Άρθρο 117

1. Οι νόμοι που εκδόθηκαν έως την 21.4.1967 κατ' εφαρμογήν του άρθρου 104 του Συντάγματος της 1ης Ιανουαρίου 1952, θεωρούνται ότι δεν είναι αντίθετοι προς το παρόν Σύνταγμα και διατηρούνται σε ισχύ.
2. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 17, η νομοθετική ρύθμιση και διάλυση αγροληψιών και άλλων εδαφικών βαρών που υφίστανται ακόμη, η εξαγορά από εμφυτευτές της ψιλής κυριότητας εμφυτευτικών κτημάτων, καθώς και η κατάργηση και ρύθμιση ιδιόρρυθμων εμπράγματων σχέσεων.

Άρθρο 117

- 3. Δημόσια ή ιδιωτικά δάση** και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό.

Άρθρο 117

4. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση **δασών ή δασικών** εκτάσεων που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού ή δημοσίου δικαίου επιτρέπεται μόνο υπέρ του Δημοσίου σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 17, για λόγους δημόσιας ωφέλειας διατηρείται πάντως η μορφή τους αμετάβλητη ως δασική.

Άρθρο 117

5. Οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις που κηρύχθηκαν ή που θα κηρυχθούν εωσότου οι κείμενοι νόμοι για τις αναγκαστικές απαλλοτριώσεις προσαρμόσονται στις διατάξεις του Συντάγματος διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν κατά το χρόνο που κηρύσσονται
6. Οι παράγραφοι 3 και 5 του άρθρου 24 εφαρμόζονται στις οικιστικές περιοχές που αναγνωρίζονται ή αναμορφώνονται αφότου ισχύσουν οι νόμοι που προβλέπονται στις παραγράφους αυτές
7. Η ισχύς της αναθεωρημένης διάταξης του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 17 αρχίζει με τη θέση σε ισχύ του σχετικού εκτελεστικού νόμου και πάντως από 1.1.2002

Ανάλυση Διατάξεων

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές χωρίζονται σε ομάδες των 5 ατόμων και προσπαθούν να αναλύσουν τις προηγούμενες διατάξεις.

Ακολουθεί ομαδική συζήτηση η οποία συντονίζεται από τον καθηγητή.

Στο τέλος γίνεται σύνοψη των βασικών σημείων των διατάξεων για τα δάση και το περιβάλλον

